Sector energètic La distribució de carburants

Reportatge

1

2

3

1 i 3. Ramon Fitó als assortidors en l'actualitat i quan tenia 14 anys ■ FRANCESC SANS. **2. Llibret** amb publicitat dels productes venuts a l'estació de servei Fitó ■ FRANCESC SANS

Incombustible Fitó

HISTÒRIC • L'estació de servei Fitó té els seus orígens en el primer assortidor de gasolina de Catalunya, situat a Badalona **CENTENARI** • La instal·lació, que data del 1908, era a la cruïlla de l'actual avinguda Alfons XIII amb el carrer Garriga **PERMANÈNCIA** • Ara, en el mateix enclavament, resisteix la pressió urbanística

Maria Teresa Coca
BARCELONA

Les vacances de Ramon Fitó Mora, amb només 14 anys, ja transcorrien entre els assortidors de gasolina súper i normal a l'estació de servei que regentava el seu pare, Pablo Fitó Castany. Corrien els anys seixanta i la gasolinera era un lloc de pas important al quilòmetre 626,5 de la carretera Nacional II, llavors als afores de Badalona, i ara en el mateix enclavament, anomenat avinguda Alfons XIII, és al bell mig d'aquesta ciutat, resistint la pressió urbanística.

El setembre vinent farà cent anys dels seus orígens. Transcorria el 1908 –un any més tard que es matriculés el primer cotxe a Catalunya– quan l'avi Ramon Fitó Vidal va instal·lar un assortidor de gasolina a la cruïlla del carrer Garriga i la N-II, el primer a Catalunya. Ell provenia de cal Sastre, a Sant Ramon de la Manresana (a la Segarra, a tocar de l'Alta Anoia) i era l'últim de tretze germans, fet que "segurament" –explica el seu nét– el va abocar a "baixar a ciutat". Va traslladar-se a Badalona per treballar a la Deutsche and Company, una refineria de petroli. Aviat es va decidir a instal·lar-se pel seu compte i sembla que va demanar un crèdit de 50 pessetes per posar l'assortidor de gasolina que, en aquell temps, també estava obert les 24 hores del dia, perquè qualsevol que ho necessitava trucava a la porta de casa –sovint al costat de l'assortidor– per demanar que el servissin. Perquè si bé de cotxes se'n veien ben pocs, la gent vivia amb llums de petroli i anava a comprar o omplir uns bidonets.

La gerència i propietat de l'establiment està en mans de Ramon Fitó, membre de la tercera generació

El seu fill Pablo Fitó Castany va seguir el negoci que anys més tard s'havia desplaçat a la plaça Pep Ventura de Badalona i el 1934 va construir l'actual estació de servei Fitó. Va ser un punt neuràlgic fins al 1969, quan es va inaugurar la variant de Badalona a Montgat i va aguantar amb força fins a la construcció de la posterior autopista del Maresme, la C-32. Hi passaven tants vehicles que s'explica que hi va fer gasolina Henry Fonda amb un cotxe americà que popularment es coneixia com un Haiga; el Chamaco, un torero de Sevilla, o la cantant Masiel.

Una zona industrial

L'edifici, de ferro, s'inscriu dins l'anomenada arquitectura del ferro, estil que es caracteritza per la utilització massiva dels nous materials vinculats a la Revolució Industrial. De fet, la seva ubicació estava a la zona eminentment industrial. A prop hi havia la fàbrica d'alcohol comenguda com La Brisa i una de tèxtil, Can Borràs, de tints.

Ramon Fitó, gran defensor del sector, sap ben poc dels primers proveïdors de l'assortidor del seu avi, però és cert que pocs anys més tard va establir relacions comercials amb la petroliera Shell. La nord-americana va entrar a Catalunya el 1923 i més tard l'Standard Oil, però a partir del 1927 van competir amb una Campsa recentment creada. En aquell temps, el litre de gasolina de la marca Moto Nafta es venia a 0,56 cèntims de pesseta.

Quan va acabar-se el monopoli de Campsa, el 1992, Ramon Fitó va decidir tirar endavant el negoci sense posar la bandera de cap gran petroliera i, encara avui en dia, es manté com a independent. Una independència que es posa de manifest, entre d'altres coses, en el fet que a la seva estació encara hi ha operaris que et serveixen la gasolina "per un tema de seguretat i per donar servei al client". La tradició ve de lluny, el seu avi ja tenia mossos i el seu pare també, fins al punt que un dels últims treballadors que s'han jubilat a E.S. Fitó era membre d'una segona generació.

L'avi Ramon Fitó va ser un gran comerciant. La família guarda petits anuncis que, amb dibuixos i eslògans pensats per ell mateix, feien difusió del seu negoci. "Diu el rei de l'aviació que mai ell ha volat tant com quan anava gastant la gasolina Fitó", o aquell altre: "Autos i motos brunzint aniran cap a Girona, gastant gasolina Fitó, que és la més barata i bona". Els anuncis s'inserien en uns petits llibres que recollien els horaris de trens i "la distància en quilòmetres des de Barcelona a les poblacions de Catalunya amb carretera o camins veïnals". Vaja!, la guia Campsa de l'època. ■

300 pàgines del llibre *Història de les estacions de servei de Catalunya* són un homenatge a la trajectòria de E.S. Fitó i d'altres iniciatives del sector energètic a Catalunya. La publicació, que la companyia Petrolis de Catalunya (Petrocat) ha editat coincidint amb el vintè aniversari de la seva constitució, l'han realitzat Àngel Gustà i Daniel Romaní, i dirigit i coordinat, Ramon Balasch.

Arxiu Municipal de Girona. Avui. 22/3/2008. Pàgina 16